

EUROPA-KOMMISSIONEN

DEN EUROPÆISKE UNIONS
HØJTSTÅENDE REPRÆSENTANT
FOR UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 15.5.2012
JOIN(2012) 13 final

**FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Det østlige partnerskab -
En køreplan for perioden frem til efterårstopmødet i 2013**

{SWD(2012) 108 final}
{SWD(2012) 109 final}

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Det østlige partnerskab - En køreplan for perioden frem til efterårstopmødet i 2013

INDLEDNING

Samarbejdet mellem EU og de østeuropæiske partnerlande - Republikken Armenien, Republikken Aserbajdsjan, Republikken Hviderusland, Georgien, Republikken Moldova og Ukraine - er en vigtig del af Unionens eksterne forbindelser. Jo tættere partnerlandene bevæger sig i retning af EU, desto bedre mulighed er der for at styrke de politiske, økonomiske og kulturelle forbindelser med Unionen og blandt landene selv.

Formålet med denne meddelelse er som fastlagt på topmødet om det østlige partnerskab i Warszawa den 29.-30. september 2011¹ at fremlægge en køreplan for det østlige partnerskab. Køreplanen skal være retningsgivende for arbejdet frem mod det næste topmøde, som finder sted i efteråret 2013². Den dækker både de bilaterale og de multilaterale dimensioner af det østlige partnerskab og bygger på principperne om fælles ejerskab, differentiering og konditionalitet.

1. DEN POLITISKE BAGGRUND

1.1. Det østlige partnerskab - et partnerskab mellem ligeværdige, der deler fælles værdier

Det østlige partnerskab så dagens lys i 2009 på et topmøde i Prag³ og var et forsøg fra EU's og de østeuropæiske partnerlandes side på at sætte skub i politiske og økonomiske reformer og hjælpe landene i regionen med at komme tættere på EU. Grundlaget for partnerskabet er den fælles tilslutning til folkeretten og grundlæggende værdier, bl.a. demokrati, retsstatsprincippet og respekt for menneskerettighederne og grundlæggende frihedsrettigheder samt markedsøkonomi, bæredygtig udvikling og god forvaltningsskik.

Selv om de enkelte lande har deres egne bilaterale forbindelser med EU under det østlige partnerskab, er EU og partnerlandene opsat på at videreudvikle en multilateral dimension, der inddrager alle EU-medlemsstater og partnerlande. Denne multilaterale dimension skal styrke og supplere det bilaterale samarbejde og fremme udviklingen af fælles holdninger og fælles aktiviteter.

På andet topmøde om det østlige partnerskab, som blev afholdt i Warszawa i september 2011, bekræftede deltagerne dagsordenen fra Prag og anerkendte, at der var sket store fremskridt på en række områder. Deltagerne i topmødet erkendte dog også, at reformindsatsen skal styrkes,

¹ Fælleserklæring fra topmødet om det østlige partnerskab, Warszawa, den 29.-30. september 2011.

² Køreplanen indskrænker ikke de østeuropæiske partnerlandes egne ambitioner eller dagsordener for EU-integration. Indholdet bygger bl.a. på høringer med EU-medlemsstaterne, de østeuropæiske partnerlande samt repræsentanter for civilsamfundet.

³ Fælleserklæring fra topmødet om det østlige partnerskab, Prag, den 7. maj 2009.

og at reformtempoet er afgørende for samarbejdets omfang, og de tilsluttede sig princippet om, at jo større et reformarbejde partnerlandene gør, desto større udbytte får de af deres forbindelser med Den Europæiske Union. De opfordrede også til på ny at bakke op om de fælles værdier.

Det er vigtigt at skabe forandringer lokalt, at opbygge bæredygtige demokratiske institutioner, at finde en fredelig løsning på de langvarige konflikter og at skabe et solidt grundlag for bæredygtig og inklusiv økonomisk vækst og beskæftigelse. Det er af hensyn til de fremtidige forbindelser mellem EU og de østeuropæiske partnerlande helt afgørende, at der sker fremskridt med etableringen af et velforankret og bæredygtigt demokrati.

Der blev lagt særlig vægt på behovet for at inddrage hele samfundet. Civilsamfundet er et grundlæggende element og et velfungerende demokratisk system. EU's støtte til og kontakt med civilsamfundet i de østeuropæiske partnerlande øges derfor markant.

Disse aspekter er således fremhævet i den foreslåede køreplan.

1.2. Målsætninger

Det primære mål med det østlige partnerskab er at skabe nogle betingelser, der kan **sætte skub i den politiske associering og fremme den økonomiske integration** mellem EU og de østeuropæiske partnerlande. På topmødet om det østlige partnerskab i Warszawa bifaldt deltagerne visse partnerlandes EU-ambitioner og valg af Europa samt deres bestræbelser på at opbygge et stærkt og bæredygtigt demokrati. Der blev lagt vægt på det østlige partnerskabs særlige betydning for støtten til de lande, som ønsker stadig tættere forbindelser med EU⁴. Målet med det østlige partnerskab er også at fremme regionalt samarbejde og gode naboskabsforbindelser. Disse mål er med til at fremme EU's og partnerlandenes fælles bestræbelser på at skabe stabilitet, sikkerhed og velstand. EU og de østeuropæiske partnerlande vil for at fremme disse overordnede mål:

- skabe **nye og tættere aftalemæssige forbindelser** i form af associeringsaftaler og eventuelt vidtgående og brede frihandelsområder, hvis en regeltilnærmelse kan være med til at styrke de positive virkninger af liberaliseringen af handel og investeringer og sikre overensstemmelse med EU's lovgivning og standarder
- **fremme borgernes mobilitet og fremme visumfritagelse i et velfungerende og sikkert miljø.** Partnerlandenes borgeres mobilitet vil blive fremmet via visumlempelses- og tilbagetagelsesaftaler som et første skridt mod en visumfritagelsesordning, som er det endelige mål
- **styrke sektorsamarbejdet** og fremme partnerlandenes deltagelse i EU-programmer og -agenturer.

Det østlige partnerskab skal være med til at løse problemet med uafsluttede omstillingsprocesser. Det hjælper partnerlandene med at gennemføre deres overgang til demokrati og markedsøkonomi via støtte til deres reformproces.

⁴ Fælleserklæring fra topmødet om det østlige partnerskab, Warszawa, den 29.-30. september 2011.

2. GENNEMFØRELSE AF DEN NYE TILGANG

Formålet med køreplanen er at omsætte princippet om "mere for mere" i EU's nye naboskabspolitik til praksis. Jo større fremskridt et partnerland gør, desto større støtte vil det modtage fra EU. Dette omfatter bl.a. flere midler til social og økonomisk udvikling, større programmer for omfattende institutionsopbygning, udvidet adgang for partnerlande til EU's indre marked, øget EU-finansiering til investeringer, herunder lån fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB) samt tilskud via EU-budgettet i kombination med lån fra EIB og andre internationale finansielle institutioner, og en styrket politisk dialog. Reformfremskridtene vil blive vurderet i de årlige landerapporter, der udarbejdes som led i den europæiske naboskabspolitik (ENP).

Reformfremskridtene vurderes efter specifikke kriterier, der afspejler de forpligtelser, som landene allerede har indgået i medfør af eksisterende aftaler mellem EU og partnerlandene, herunder dem i ENP-handlingsplanerne og associeringsdagsordenerne. EU vil foretage en holistisk vurdering af sine forbindelser med partnerlandene, bl.a. af landenes indsats for at takle ustabilitet og konflikter i regionen.

Med køreplanen følger ekstra midler, som fordeles efter princippet om "mere for mere". Der er ved at blive oprettet et nyt program kaldet EaPIC (integration og samarbejde under det østlige partnerskab) med et vejledende budget på 130 mio. EUR for 2012-2013. Dette beløb kommer oven i EU-bevillingerne for 2012-2013 til de østeuropæiske partnerlande på 1,9 mia. EUR. Budgetbevillingen til de østeuropæiske partnerlandes deltagelse i samarbejdsprogrammer om videregående uddannelse (Erasmus Mundus og Tempus) vil blive fordoblet for Erasmusprogrammets vedkommende og markant forhøjet for Tempusprogrammets vedkommende. EaPIC-programmet vil have fokus på at fremme demokratisk omstilling, institutionsopbygning, bæredygtig og inklusiv vækst samt tillidsopbyggende foranstaltninger.

3. KØREPLANEN - ET DYNAMISK REDSKAB TIL KONTROL AF DEN FÆLLES FORPLIGTELSE TIL AT SKABE REFORMER OG FREMSKRIDT

Køreplanen for det østlige partnerskab og de to tabeller i de vedlagte dokumenter vil sætte både EU og de østeuropæiske partnerlande i stand til at styre og kontrollere reformerne og fremskridtene.

Selve køreplanen beskriver:

- de **målsætninger**, som EU og de østlige partnerlande sammen har vedtaget inden for rammerne af det østlige partnerskab, der udspringer af erklæringerne fra topmøderne i Prag i 2009 og i Warszawa i 2011
- de **reformer og fremskridt**, som partnerlandene skal sigte mod for at opfylde målsætningerne for de fælles vedtagne etaper i de enkelte associeringsdagsordener og ENP-handlingsplaner
- de **forskellige instrumenter og støtteforanstaltninger**, som EU vil stille til rådighed via det EU-finansielle samarbejde og den politiske dialog
- hvor langt EU og partnerlandene forventer at være nået med opfyldelsen af målsætningerne ved udgangen af andet halvår 2013 (angivet ved hjælp af **mål, resultater og tidsplaner**).

4. KØREPLANENS BILATERALE DEL

Køreplanens bilaterale del har fokus på følgende fælles vedtagne hovedmålsætninger:

- politisk associering og økonomisk integration
- bedre mobilitet for borgerne i et sikkert og velfungerende miljø
- styrket sektorsamarbejde.

For hver af disse tre målsætninger forsøger den bilaterale del af køreplanen at fastsætte, hvilken form for politiske foranstaltninger partnerlandene skal træffe, på grundlag af eksisterende fælles vedtagne dokumenter såsom associeringsdagsordenerne og ENP-handlingsplanerne, samt den støtte, som EU kan yde.

- **Målsætning 1: Politisk associering og økonomisk integration**

Gennemførelse af fælles værdier

I den bilaterale del opstilles de primære kriterier for vurdering af gennemførelsen af de fælles værdier. Den beskriver dels de vigtigste tiltag, som partnerlandene skal iværksætte, i overensstemmelse med de fælles vedtagne dokumenter, bl.a. associeringsdagsordenerne, dels den støtte, som ydes af EU.

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Forhandlingerne med Ukraine om en associeringsaftale, herunder et vidtgående og bredt frihandelsområde, er afsluttet, og den vedtagne tekst blev paraferet den 30. marts 2012. Der er indledt forhandlinger om associeringsaftaler med Republikken Moldova, Georgien, Armenien og Aserbajdsjan, og forhandlingerne skrider godt fremad. Det blev som en integrerende del af associeringsaftalerne besluttet at indlede forhandlinger om vidtgående og brede frihandelsområder⁵ med Georgien og Moldova i december 2011 og med Armenien i februar 2012.

Forventede resultater inden efteråret 2013

Efter afslutningen af forhandlingerne om associeringsaftalen mellem EU og Ukraine på topmødet i december 2011 var parterne enige om, at Ukraines resultater, navnlig med hensyn til respekten for de fælles værdier og retsstatsprincippet, ville være afgørende for, hvor hurtigt landet kunne opnå politisk associering og økonomisk integration med EU, bl.a. i lyset af konklusionerne i associeringsaftalen og dens efterfølgende gennemførelse.

Forhandlingerne om associeringsaftaler med Republikken Moldova, Georgien, Armenien og Aserbajdsjan forventes at være fremskredne, om ikke afsluttet, inden efteråret 2013. Forhandlingerne om vidtgående og brede frihandelsområder med Armenien, Georgien og Republikken Moldova forventes at være fremskredne, om ikke afsluttet, og der forventes at være opnået markante fremskridt med tilpasning af lovgivning, i overensstemmelse med Kommissionens henstillinger. Aserbajdsjan ventes at have gjort fremskridt med henblik på tiltrædelse af

⁵ Forhandlinger om vidtgående og brede frihandelsområder forudsætter medlemskab af Verdenshandelsorganisationen (WTO).

WTO, som er en forudsætning for, at der kan indledes forhandlinger om et vidtgående og bredt frihandelsområde.

For at fremme forberedelserne til og gennemførelsen af associeringsaftalerne, herunder eventuelt aftaler om vidtgående og brede frihandelsområder, forventer EU at vedtage associeringsdagsordener sammen med Armenien, Aserbajdsjan, Georgien og Republikken Moldova i 2013.

EU vil gennem hele forhandlingsprocessen skabe politisk dialog og yde finansiel støtte til partnerlandene, bl.a. gennem programmer for omfattende institutionsopbygning. Fremskridtene med de politiske reformer, der er nødvendige for gennemførelsen af det østlige partnerskabs fælles værdier, og den overordnede status for EU's forbindelser med partnerlandene vil have betydning for, hvor hurtigt partnerlandene kan få adgang til fordelene af tættere forbindelser med EU. De kommende parlamentsvalg i Armenien, Georgien og Ukraine bliver milepæle for den demokratiske konsolidering i disse lande.

EU forventer, at der gøres en oprigtig og vedvarende indsats for hurtigst muligt at finde en fredelig løsning på konflikten i Georgien, på den transdnestrisk konflikt i Republikken Moldova og på konflikten over Nagorno-Karabakh. EU bekræfter sit ønske om at forblive engageret og involveret i stabiliserings- og konfliktløsningsindsatsen i Georgien, bl.a. ved fortsat at være med til at lede drøftelserne i Genève, gennem EU's særlige repræsentant for Sydkaukasus og for krisen i Georgien og via den fortsatte tilstedeværelse af EU's observatørmission (EUMM). Med hensyn til den transdnestrisk konflikt støtter EU fuldt ud den igangværende mæglingsindsats i 5+2-formatet i OSCE-regi, som EU deltager i. EU støtter også fuldt ud OSCE-Minskgruppens mæglingsindsats i Nagorno-Karabakh-konflikten, som EU ikke deltager i. EU minder om sin opbakning til Madridprincipperne og opfordrer Armenien og Aserbajdsjan til at øge deres indsats for at nå til enighed om disse principper som et grundlag for fred. EU optrapper sit samarbejde med de berørte partnerlande og øger sin støtte til tillidsopbyggende foranstaltninger samt foranstaltninger, der skal forbedre forholdene for de mennesker, der er ramt af konflikterne. Fremskridt med partnerlandenes politiske associering og økonomiske integration med Den Europæiske Union vil gavne konfliktløsningsindsatsen og stabiliteten i regionen.

EU vil fortsat være stærkt indstillet på at styrke sin kontakt med den hviderussiske befolkning og det hviderussiske civilsamfund. EU vil under hensyntagen til den aktuelle status for forbindelserne mellem EU og Hviderusland øge sin støtte til det hviderussiske civilsamfund og til demokratiske politiske kræfter gennem en målrettet "europæisk dialog om modernisering", der blev indledt i Bruxelles den 29. marts 2012 som et symbol på EU's faste beslutning om at støtte det hviderussiske folks ønske om demokrati. EU vil fortsat nøje følge situationen i Hviderusland og vil fortsat holde fast i sin politik om kritisk engagement, især gennem dialog og det østlige partnerskab. Udviklingen af bilaterale forbindelser vil fortsat være betinget af, at Hviderusland gør fremskridt med overholdelsen af principperne om demokrati, retsstat og menneskerettigheder. EU er samtidig, såfremt der gøres yderligere fremskridt, parat til at overveje nye målrettede foranstaltninger på alle samarbejdsområder.

- **Målsætning 2: Bedre mobilitet i et sikkert og velfungerende miljø**

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Republikken Moldova og Ukraine har siden 2008 haft visumlempelses- og tilbagetagelsesaftaler med EU og er nu i gang med at gennemføre handlingsplaner for visumfritagelse. EU

har indgået mobilitetspartnerskaber med Georgien og Republikken Moldova og for ganske nylig også med Armenien. Georgien har siden marts 2011 været godt i gang med at gennemføre aftalerne om visumlempelse og tilbagetagelse. På mandat fra EU's Ministerråd tildelt i december 2011 indledte Europa-Kommissionen i marts 2012 forhandlinger om lignende aftaler med Armenien og Aserbajdsjan. I juni 2011 fik Hviderusland et lignende tilbud, som ville gavne den hviderussiske befolkning generelt, men myndighederne i Minsk har ikke reageret på det. For at lette udstedelsen af visum til den hviderussiske befolkning forsøger EU-medlemsstaterne at udnytte mulighederne i visumkodeksen optimalt, navnlig mulighederne for at give afkald på og reducere visumgebyrerne for visse kategorier af hviderussere eller i individuelle tilfælde.

Forventede resultater inden efteråret 2013

Det ventes, at forhandlingerne om visumlempelses- og tilbagetagelsesaftaler med Armenien og Aserbajdsjan kan være afsluttet. EU er fortsat parat til at indlede forhandlinger om sådanne aftaler med Hviderusland. Der kunne være taget skridt til at etablere et mobilitetspartnerskab med Aserbajdsjan. En effektiv gennemførelse af visumlempelses- og tilbagetagelsesaftalerne og et effektivt samarbejde inden for en bred vifte af spørgsmål på området retlige og indre anliggender kunne inden for ganske kort tid føre til, at der indledes forhandlinger om handlingsplaner for visumfritagelse med Georgien, og senere også med Armenien og Aserbajdsjan. EU har planer om at indlede en visumdialog med Georgien om kort tid. Visumfritagelsesaftaler med Republikken Moldova og Ukraine vil afhænge af de to landes gennemførelse af deres respektive handlingsplaner for visumfritagelse.

• Målsætning 3: Styrket sektorsamarbejdet

Den følgende beskrivelse af sektorer er vejledende og ikke udtømmende. Der findes nærmere oplysninger om styrket sektorsamarbejde i tabellerne. De uformelle østpartnerskabsdialoger, som vil blive afholdt med partnerlandene to gange om året (der findes en nærmere beskrivelse i afsnit 5 nedenfor), vil også være med til at styrke det bilaterale sektorsamarbejde.

Deltagelse i EU-programmer og -agenturer

Hvad er status for det østlige partnerskab?

EU har undertegnet protokoller med Republikken Moldova og Ukraine, som skaber retsgrundlag for landenes deltagelse i de EU-programmer, som er åbne for ENP-partnerlande. Republikken Moldova har siden januar 2012 været tilknyttet det syvende EU-rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling. Samarbejdet eller indsatsen for at styrke samarbejdet mellem EU-agenturer og de østeuropæiske lande er blevet forbedret, især på området retlige og indre anliggender og inden for luftfartssikkerhed.

Forventede resultater inden efteråret 2013

EU vil gøre det lettere for partnerlandene at deltage i arbejdet i de **EU-agenturer og EU-programmer**, som er åbne for dem i medfør af Kommissionens meddelelse herom⁶. Inden udgangen af 2013 vil der på grundlag af en gensidig aftale være afholdt forhandlinger om protokoller, der giver flere østeuropæiske partnerlande mulighed for at deltage i EU-

⁶ KOM(2006) 724 Kommissionens meddelelse om en generel strategi for at sætte naboskabspartnerlande i stand til at deltage i Fællesskabets agenturer og programmer, Bruxelles, den 4. december 2006.

programmer. Kommissionen vil have støttet partnerlandene i at opfylde de lovgivningsmæssige forudsætninger for deltagelse i EU-agenturernes arbejde og have ydet støtte til dækning af nogle af de omkostninger, der er forbundet med deltagelse i EU-agenturer og -programmer.

Energi

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Der er reformer på vej, som skal øge **energisikkerheden**. Der er ved at blive taget de første skridt til at integrere de østeuropæiske lande og EU's energimarkeder, styrke samkøringen af net, diversificere forsyningskilderne og -ruterne, forbedre energieffektiviteten og anvende vedvarende energi. Der er taget hul på at tilnærme lovgivningen og reglerne på området til visse elementer af EU's regler for det indre energimarked. Ukraine og Republikken Moldova er medlem af Energifællesskabet, som er et meget nyttigt integrationsredskab. Georgien og Armenien er observatører. Der sker forbedringer af den nukleare sikkerhed i Ukraine og Armenien. Begge lande påtog sig frivilligt at foretage såkaldte stresstest på grundlag af EU-specifikationer efter Fukushima-ulykken i 2011. Hviderusland har også påtaget sig at foretage nukleare sikkerheds- og risikovurderinger af sit atomkraftværkprojekt.

Forventede resultater inden efteråret 2013

For at **styrke energipartnerskabet** vil EU fremme en rummelig og åben politik for energisikkerhed, -transport og -forsyning. Der ventes at være sket markante fremskridt med reformerne af energipolitikken, som vil give mulighed for fremskridt med integreringen af energimarkederne. EU vil opmuntre til at skabe flere synergier med aktiviteterne under energifællesskabstraktaten. Der ventes at være sket en videreudvikling af energinet af almen interesse (naturgas, olie og elektricitet) med hensyn til planlægning og egentlig etablering af sådanne net, herunder konkrete skridt til at anlægge den sydlige gaskorridor, som er et strategisk vigtigt infrastrukturprojekt, der kan sikre diversificeringen af energiforsyningsruterne fra Det Kaspiske Hav til det europæiske marked. Partnerlandene vil have opnået en bedre energieffektivitet og indført politikker og projekter om vedvarende energi. Ukraine og Armenien ventes at have forbedret sikkerheden på deres atomkraftværker yderligere og at have gennemført stresstestene.

Transport

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Selv om der er indledt reformer i **transportsektoren** på alle transportområder, er de langt fra afsluttede. De fleste lande er gradvist ved at tilpasse sig EU's transportstandarder. Et højt niveau af transportsikkerhed og sociale standarder er afgørende for den tættere integrering af partnerlandene i EU's transportsystem.

På luftfartsområdet har EU afsluttet forhandlinger om omfattende lufttrafikaftaler med Georgien og Republikken Moldova og er ved at indlede forhandlinger med Aserbajdsjan. Forhandlingerne med Ukraine skrider fremad. **Søfartssikkerheden** er stadig et problem, da de **fleste partnerlandes flag** fortsat er opført på sortlisten i Paris-memorandummet om havnestatskontrol, som viser flagstats præstation. **Færdselssikkerheden** i partnerlandene vækker bekymring, da dødeligheden som følge af kvæstelser ved færdselsulykker er væsentlig højere end i EU. **Jernbanetransportens** potentiale kunne udnyttes bedre, hvis der blev skabt en

større grad af interoperabilitet med EU's jernbanesystemer. Flaskehalse i infrastrukturen gør det vanskeligt at sikre en gnidningsfri personbefordring og godstransport mellem EU og partnerlandene. EU og partnerlandene samarbejder om infrastrukturplanlægning for at sikre bedre forbindelser mellem transportnettene.

Forventede resultater inden efteråret 2013

Reformerne i transportsektoren ventes at have skabt en større tilnærmelse til EU's transportstandarder. Forhandlingerne om lufttrafikaftaler ventes at være afsluttet med en række lande, øvrige forhandlinger ventes at være igangværende eller forestående, og der ventes at være blevet fulgt op på gennemførelsen. Søfartssikkerheden ventes at være blevet forbedret via politiske reformer, og flagstaterne ventes at have forbedret sig med hensyn til Paris-memorandummet om havnestatskontrol. Partnerlandene ventes at kunne fremvise bedre færdselssikkerhedsstatistikker og at have taget konkrete skridt til at forbedre interoperabiliteten for togdrift. Transportforbindelserne til EU ventes at være blevet forbedret via en bedre planlægning af nettene og arbejdet med vigtige infrastrukturprojekter, som kan være med til at forbinde partnerlandene til det transeuropæiske transportnet.

Frihed, retfærdighed og sikkerhed

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Det bilaterale samarbejde på dette område har udviklet sig gradvist. Der blev først indledt et samarbejde med Ukraine på grundlag af en specifik handlingsplan for EU og Ukraine. Mobilitetspartnerskaberne med Republikken Moldova og Georgien er blevet eksempler på styrkelsen af båndene og aktiviteterne på det bredere migrationsområde og bidrog til indgåelsen af et mobilitetspartnerskab med Armenien i oktober 2011. Det regionale samarbejde om grænsekontrol er blevet styrket i kraft af EU's grænsebistandsmission for Republikken Moldova og Ukraine (EUBAM) og det integrerede grænseforvaltningsprojekt for Sydkaukasus (SCIBM). EUBAM er desuden fortsat med til at sikre en passende overvågning af situationen i den transdnestriske region i Republikken Moldova. Asylspørgsmål, bekæmpelse af organiseret kriminalitet, menneskehandel og hvidvaskning af penge samt korruption, databaseskyttelse og juridisk samarbejde har været på EU's og de østeuropæiske partnerlandes dagsordenen i de senere år. Der blev i 2011 indledt dialoger om narkotika med Republikken Moldova, Armenien og Aserbajdsjan. I december 2011 bekræftede EU sin hensigt om at styrke samarbejdet på området yderligere inden for rammerne af det østlige partnerskab, herunder samarbejdet om narkotikabekæmpelse. Som det fremgår af Europa-Kommissionens meddelelse om samarbejde på området retlige og indre anliggender inden for rammerne af det østlige partnerskab kan muligheden for at indkalde til regelmæssige møder på ministerplan om retlige og indre anliggender, når det er relevant for samarbejdet, bidrage til at sikre relevant politisk vejledning og koordinering, så der kan gøres fremskridt på specifikke arbejdsområder⁷.

⁷ KOM(2011) 564 Kommissionens meddelelse om samarbejde på området retlige og indre anliggender inden for rammerne af det østlige partnerskab, Bruxelles, den 26. september 2011.

Forventede resultater inden efteråret 2013

I tråd med Europa-Kommissionens meddelelse om samarbejde på området retlige og indre anliggender inden for rammerne af det østlige partnerskab og Rådets konklusioner herom⁸ kan der forventes fremskridt med **fremme af lovlig migration** gennem regulering og en styrkelse af lovgivningen. I asylspørgsmål ventes der at være blevet indført lovgivning og etableret administrative strukturer og procedurer, som kan sikre en effektiv beskyttelse. Det ventes, at de relevante lovgivningsrammer til bekæmpelse af ulovlig migration, herunder tilbagetagelse, er på plads, og at der er truffet effektive gennemførelsesforanstaltninger.

Bekæmpelsen af menneskehandel ventes at være blevet iværksat i praksis i kraft af den fuldstændige gennemførelse af de relevante internationale konventioner og den **integrerede grænseforvaltning**, som gennemføres på grundlag af bedste praksis og internationale aftaler. Der ventes at være gjort markante fremskridt inden for bekæmpelse af organiseret kriminalitet og økonomisk kriminalitet, herunder finansiering af terrorisme, inden for bekæmpelse af narkotika og korruption og inden for databeskyttelse som følge af effektiv lovgivning, der understøttes af solide håndhævelsesforanstaltninger.

Regional udvikling, landbrug og udvikling af landdistrikter

Hvad er status for det østlige partnerskab?

På det regionalpolitiske område er der en dialog i gang med Ukraine, og der blev for nylig indledt dialoger og indgået aftaler om arbejdsprogrammer med Georgien og Republikken Moldova. Der er store regionaludviklingsprogrammer i gang i Ukraine og Georgien, og der er drøftelser i gang med regeringerne i Armenien og Aserbajdsjan om deres respektive regionaludviklingsstrategier med henblik på udformning af **regionale pilotudviklingsprogrammer**. For Moldovas vedkommende er det forberedende arbejde i den afsluttende fase, og programmet vil blive lanceret i 2012. På området landbrug og udvikling af landdistrikter finder der dialoger sted i de forskellige underudvalg under partnerskabs- og samarbejds-aftalerne. For at styrke samarbejdet med partnerlandene på landbrugsområdet er Kommissionen begyndt at arbejde på en overordnet strategi til støtte for landbrugssektoren via et **europæisk naboskabsprogram for landbrug og udvikling af landdistrikter (ENPARD)**.

Forventede resultater inden efteråret 2013

På området **regionaludvikling** ventes der at være sket fremskridt med gennemførelsen af arbejdsprogrammer, og der kan være indledt dialoger med andre interesserede partnere. I de fleste partnerlande vil de regionale pilotudviklingsprogrammer befinde sig i gennemførelsesfasen. Med hensyn til **landbrug og udvikling af landdistrikter** ventes det, at det forberedende arbejde med de undersøgelser, der skal give et overblik over området forud for lanceringen af ENPARD, vil være blevet gennemført. Det forventes, at ENPARD vil være med til at sætte partnerlandene i stand til at operere mere effektivt på de udenlandske markeder, at få fuldt udbytte af de kommende vidtgående og brede frihandelsområder og at stimulere landbruget på nationalt plan. Kommissionen vil inden for rammerne heraf deltage i tætte politiske dialoger med partnerlandene for at fremme langsigtede strategier for landbrug og udvikling af landdistrikter i tæt samarbejde med alle relevante interesseparter. Der vil i den

⁸ Rådets konklusioner om samarbejde på området retlige og indre anliggender inden for rammerne af det østlige partnerskab, Bruxelles, den 13.-14. december 2011.

henseende blive iværksat en undersøgelse for sammen med partnerlandene at gennemgå deres politikker og strategier på området og finde frem til mulige fremtidige støtteområder. Dette vil sikre et solidt grundlag for den videre fastlæggelse af ENPARD-programmer i de østeuropæiske partnerlande. Parallelt hermed nærmer et stort landbrugsprogram til 40 mio. EUR i Georgien ("støtte til landbrugssektoren - ENPARD Georgien") sig sin afslutning. Det vil blive overvejet at oprette yderligere ENPARD-samarbejdsprogrammer inden for rammerne af det programplanlægningsarbejde, som iværksættes til sommer, på grundlag af vurderingen af de igangværende programmer for udvikling af landdistrikter såsom ovennævnte program i Georgien og programmerne i Aserbajdsjan (landbrug og udvikling af landdistrikter) og i Republikken Moldova (fremme af udviklingen i landdistrikter).

EU er derudover parat til at indgå et tættere **søfartspolitisk** samarbejde med partnerlande med kyststrækninger for bl.a. at sikre en bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne.

Miljø og klimaændringer

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Samarbejdet om miljø og klimaændringer dækker en bred vifte af områder, såsom grøn økonomi, biodiversitet, et fælles miljøinformationssystem og miljøvurderinger. Et af de overordnede mål er at støtte den lovgivningsmæssige tilnærmelse, styrke den administrative kapacitet og gennemførelse og gennemføre multilaterale miljøaftaler.

Forventede resultater inden efteråret 2013

Partnerlandene ventes at have gjort markante fremskridt med deres forberedelse til sikring af overensstemmelse med vigtig EU-miljølovgivning. De ventes at have forbedret deres administrative struktur og gjort fremskridt med oprettelsen af et omfattende system til indsamling af miljødata.

5. KØREPLANENS MULTILATERALE DEL

Den multilaterale dimension af det østlige partnerskab skal støtte og styrke partnerskabets bilaterale målsætninger. Den skaber et forum for udveksling af informationer om og erfaringer med partnerlandenes omstillings-, reform- og moderniseringsproces. Der er tale om et værktøj, som skal fremskynde integrationen med EU og som sådan giver partnerlandene adgang til et ekstra instrument til fremme af reformindsatsen og den lovgivningsmæssige tilnærmelse. Som det bekræftes i erklæringen fra topmødet i Warszawa, forventes det østlige partnerskab også yderligere at fremme stabilitet og multilateral tillidsopbygning i de områder, hvor langvarige konflikter fortsat vanskeliggør samarbejdsindsatsen.

Denne del af køreplanen følger nøje de målsætninger, der er fastsat i de toårige arbejdsprogrammer for det østlige partnerskabs multilaterale platforme. Disse fora, som har deltagelse af højtstående embedsfolk fra EU-medlemsstaterne og partnerlandene, tager del i den politiske dialog om følgende tematiske spørgsmål: demokrati, god forvaltningsskik og stabilitet; økonomisk udvikling; energisikkerhed; og inddragelse af civilsamfundet og fremme af kontakten mellem folk på tværs af grænserne. De supplerer den bilaterale dagsorden for EU's forbindelser med partnerlandene.

EU har siden oprettelsen af det østlige partnerskab iværksat en række flagskibsinitiativer, som drøftes regelmæssigt inden for den relevante multilaterale platform. Der vil blive foretaget en

vurdering af dem i løbet af 2012-2013, og EU vil overveje nye mulige flagskibsinitiativer forud for det næste topmøde om det østlige partnerskab og inden for rammerne af programplanlægningsperioden 2014-2020 med henblik på gennemførelse fra 2014.

Der indledes **uformelle østpartnerskabsdialoger** som en anden metode til at styrke forbindelsen mellem de bilaterale og multilaterale processer, til at forstærke følelsen af fælles ejerskab over det østlige partnerskab og til at skabe en regional dynamik. Disse halvårlige uformelle multilaterale dialoger mellem partnerlandenes udenrigsministre og EU's højtstående repræsentant/næstformand og kommissæren for naboskabspolitikken vil give anledning til uformelle drøftelser på ministerplan om udviklingen i partnerlandene, sætte skub i reformprocesserne og give mulighed for at følge gennemførelsen af køreplanen for det østlige partnerskab. Denne ramme vil også give mulighed for uformelle dialogmøder mellem de relevante fagministre og EU-kommissærer med henblik på en styrkelse af det **multilaterale samarbejde** på området mellem EU og de østeuropæiske partnerlande.

- **Demokrati, god forvaltningsskik og stabilitet**

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Der er allerede gjort fremskridt på følgende områder: korruptionsbekæmpelse, demokrati og menneskerettigheder, retsvæsenets funktion, it-kriminalitet og forbedring af valgstandarderne. Der er for nylig oprettet nye ekspertpaneler om **reform af den offentlige forvaltning** og om **migration og asyl** under platformen vedrørende demokrati, god forvaltningsskik og stabilitet, og der er vedtaget toårige arbejdsplaner for panelerne. Under platformen udvikles der idéer til, hvordan de fælles tilgange blandt retshåndhævende myndigheder kan forbedres med henblik på at **mindske den grænseoverskridende kriminalitet** og iværksætte et samarbejde på området om spørgsmål, der falder ind under den **fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP)**.

Forventede resultater inden efteråret 2013

Der ventes markante fremskridt med gennemførelsen af de vedtagne hovedmålsætninger for det nuværende arbejdsprogram for 2012-2013, herunder de to **flagskibsinitiativer** på området. Aktiviteter vedrørende flagskibsinitiativet på området **integreret grænseforvaltning** forventes at have ført til, at 700 grænsevagter og toldere har modtaget uddannelse, og at gennemførelsen af en række konkrete pilotprojekter ved partnerlandenes grænser er sat i gang. På området civilbeskyttelse ventes flagskibsinitiativet vedrørende **forebyggelse, beredskab og reaktion på naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer** at have ført til markante fremskridt med hensyn til udviklingen af et elektronisk risikoolas og anbefalinger til, hvordan partnerlandenes kapacitet inden for forebyggelse, beredskab og reaktion kan forbedres.

I tæt samarbejde med Europarådet via den EU-finansierede facilitet for det østlige partnerskab forventes aktiviteterne under platformen vedrørende demokrati, god forvaltningsskik og stabilitet og de tilhørende paneler at have bidraget til at skabe bedre overensstemmelse med de **europæiske standarder inden for valg, retsreformer og korruptionsbekæmpelse og at have styrket kapaciteten til at bekæmpe it-kriminalitet**. Der ventes at være iværksat tiltag til styrkelse af **ombudsmandsinstitutionerne**. Der forventes at være sket fremskridt med **reformen af den offentlige forvaltning** som følge af de udvekslinger, uddannelseskurser, seminarer og workshoper, der finder sted i løbet af 2012-2013. Støtte ydet gennem **grænseoverskridende samarbejdsprogrammer og territoriale samarbejdspilotprojekter**,

aktiviteterne under konferencen af regionale og lokale myndigheder (CORLEAP) og **panelet om reform af den offentlige forvaltning** forventes at have styrket partnerlandenes kapacitet på regionalt og lokalt myndighedsniveau.

Det nye **migrations- og asylpanel** forventes at have styrket asyl- og migrationssystemerne i tråd med bedste praksis. **Samarbejdet mellem de retshåndhævende myndigheder** ventes at være blevet styrket i kraft af iværksættelsen af EuroEast-politiprojektet. Udvekslinger om, hvordan **samarbejdet om internationale sikkerhedsspørgsmål og FSFP** kan styrkes, ventes at være sat i gang.

- **Økonomisk integration og overensstemmelse med EU's politikker**

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Platformen vedrørende økonomisk integration og overensstemmelse med EU's politikker har været med til at styrke partnerlandenes indsats inden for tilnærmelse til EU's handelsregler og handelsrelaterede regler, investeringsklimaet og udviklingen af små og mellemstore virksomheder. Platformens **panel om lovgivningssamarbejde vedrørende handel og handelsrelaterede anliggender med tilknytning til vidtgående og brede frihandelsområder** har taget fat på en bred vifte af spørgsmål for at støtte de handelsforhandlinger, der finder sted under det østlige partnerskabs bilaterale del. Et **panel om miljø og klimaændringer** beskæftiger sig med at sikre overensstemmelse med EU's miljøregler, grønnere økonomier og klimatiltag. Der er under platformen oprettet et **panel om en SMV-politik**, og **kontakten mellem virksomheder** fremmes. Der blev i 2011 oprettet et **panel om transport**, som skal styrke transportforbindelserne til nabolandene ved at lette gennemførelsen af foranstaltningerne i Kommissionens meddelelse vedrørende transportsamarbejde⁹. Det overvejes at oprette et panel om arbejdsmarkedet og socialpolitik.

Forventede resultater inden efteråret 2013

Arbejdet på dette område ventes at have bidraget til den gradvise tilnærmelse af partnerlandenes lovgivning til EU's handelsregler og handelsrelaterede regler inden for rammerne af de aktuelle og fremtidige forhandlinger om vidtgående og brede frihandelsområder og gennemførelsen heraf. **Toldsamarbejdet** ventes at have resulteret i mere effektive og sikrere handelsruter, udvikling af risikostyringssystemer og støtte til den overordnede modernisering af toldvæsenet, herunder overensstemmelse med EU-standarder i partnerlandene og fremskridt inden for bekæmpelse af bedrageri, især smugling af cigaretter. Samarbejdet på området **små og mellemstore virksomheder (SMV'er)**, bl.a. gennem flagskibsinitiativet, ventes at have skabt bedre adgang til rådgivningstjenester og investeringsfinansiering. På **informationssamfundsområdet** vil der være oprettet et netværk af reguleringsmyndigheder under det østlige partnerskab. På **transportområdet** ventes indsatsen at have haft fokus på at fremskynde markedsintegrationen og forbedre sammenkoblingen af transportnettene og dermed lette personbefordringen og godstransporten. En styrket dialog om **miljø og klimaændringer** ventes at bidrage til at skabe overensstemmelse med EU's miljølovgivning, og der bør være ydet støtte til opbygning af nationale emissionshandelsordninger og iværksættelse af pilotprojekter vedrørende klimaændringer. Dialogen om harmonisering af skattepolitikkerne og god forvaltningsskik på beskatningsområdet vil blive videreført. Der forventes at være

⁹ KOM(2011) 415 Kommissionens meddelelse om "EU og dets naboregioner: En ny strategi for transportsamarbejde", Bruxelles, den 7. juli 2011.

indledt en dialog om **arbejdsmarkeds- og socialpolitikker** med henblik på fremme af udvekslinger om beskæftigelsespolitik og politikker vedrørende social beskyttelse og social inklusion med inddragelse af offentlige myndigheder og arbejdsmarkedets parter som interesseparter. EU og partnerlandene ventes også fortsat at samarbejde om at fremme og udbrede **statistikker** af høj kvalitet.

Et styrket samarbejde med **EIB** (Den Europæiske Investeringsbank), **EBRD** (Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling) og andre **europæiske finansielle institutioner** vil have bidraget til at sikre en bedre udnyttelse af EU's midler til især vigtige projekter vedrørende sammenkobling af transportnet, bl.a. gennem EIB's østlige partnerskabsfacilitet. EU udvikler nye muligheder for at støtte risikokapitaltransaktioner og garantiordninger i de østlige naboskabslande i samarbejde med EIB, EBRD og andre europæiske finansielle institutioner på grundlag af den positive erfaring, der er opnået med EU-støtte til Den Europæiske Fond for Sydøsteuropa (EFSE) og faciliteten for små og mellemstore virksomheder.

- **Energiforsyningssikkerhed**

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Inden for platformen vedrørende energisikkerhed arbejdes der med fire hovedmålsætninger: styrkelse af rammebetingelserne og solidariteten, støtte til udvikling af infrastruktur, samkøring og diversificering af forsyningen, fremme af øget energieffektivitet og anvendelse af vedvarende energikilder samt lovgivningsrammer og tilnærmelse af energipolitikker. På grundlag af de retningslinjer, der er udstukket i erklæringen fra topmødet i Warszawa, vil platformens arbejdsprogram for 2012-2013 også omfatte aktiviteter, der har til formål at etablere og styrke en lovgivningsmæssig ramme inden for nuklear sikkerhed.

Forventede resultater inden efteråret 2013

Arbejdet i 2012-2013 ventes at have fokus på styrkelsen af **samarbejdet om at integrere konkurrencedygtige energimarkeder med EU-markedet** gennem omfattende reformer inden for energisektoren (politikker, gennemførelse af lovgivning og regulering). Indsatsen til fordel for diversificeringen af energiforsyningen vil også blive videreført. Der vil blive gjort en markant indsats for at fremme energieffektiviteten og anvendelsen af vedvarende energi. På alle disse områder vil **flagskibsinitiativet om regionale elmarkeder, energieffektivitet og vedvarende energi** gennem INOGATE-programmet og borgmesterpagten bidrage til opfyldelsen af hovedmålsætningerne.

Som led i indsatsen for at **fremme en stærkere nuklear sikkerhedskultur** og udvikle en solid juridisk bindende ramme, der er i tråd med internationale traktater og konventioner, ventes det, at de berørte partnerlande afslutter deres stresstest i løbet af 2012.

- **Mellemfolkelig kontakt**

Hvad er status for det østlige partnerskab?

Platformen vedrørende mellemfolkelig kontakt støtter udvekslinger mellem EU-borgere og partnerlandenes borgere og har fokus på navnlig studerende, universitetsundervisere, forskere, unge og kulturformidlere. EU-medlemsstaterne og partnerlandene har indledt en dialog om en række politikker, bl.a. på ungdoms- og kulturområdet. Samarbejdet er tilrettelagt inden for og

omkring en række EU-samarbejdsprogrammer, både nye og eksisterende, på områderne almen uddannelse, videregående uddannelse, forskning og innovation, ungdom og kultur. Der lægges vægt på moderniseringsspørgsmål, kapacitetsopbygning inden for forskning og innovation samt studerendes, underviseres, forskeres og unges mobilitet. Platformen fremmer også opbygningen af samarbejdsforbindelser med EU på alle forskningsområder, inklusive forskningsinfrastruktur.

Forventede resultater inden efteråret 2013

Samarbejdet vedrørende mellemfolkelig kontakt ventes at føre til, at studerende og undervisere fra partnerlandene i højere grad deltager i **EU's programmer for internationalt samarbejde om videregående uddannelse**.

Det ventes eksempelvis, at der vil blive uddelt over 2 300 legater til studerende og undervisere fra partnerlandene gennem Erasmus Mundus-programmet for studieårene 2012 og 2013. Der vil også være sket fremskridt med at skabe overensstemmelse mellem de videregående uddannelsessystemer, fremme samarbejdet mellem skoler og indføre samarbejdsorienteret læring. Partnerlandene ventes at drage fordel af den udvidede deltagelse i **EU's program Aktive unge** (gennem åbningen af et stort østpartnerskabsvindue). Kapaciteten hos de myndigheder og civilsamfundsaktører, der i partnerlandene beskæftiger sig med ungdomspolitik, ventes at være blevet styrket. **Samarbejdet på kulturområdet** vil blive intensiveret via det østlige partnerskabs kulturprogram og den styrkede politiske dialog, bl.a. i form af seminarer for eksperter og et møde på højt plan i 2013 med deltagelse af politikere og kulturpersoner. Samarbejdet på dette område ventes at være med til at øge partnerlandenes bevidsthed om kulturens muligheder for at bidrage til den økonomiske og samfundsmæssige udvikling og styrke samarbejdet på tværs af ministerier i kulturspørgsmål. Der vil være indledt et samarbejde i den **audiovisuelle sektor** med inddragelse af politikere og repræsentanter fra erhvervslivet.

I 2012-2013 ventes desuden en øget deltagelse i EU's syvende forskningsrammeprogram gennem **opbygning af forskningskapacitet** og bedre udbredelse af viden om finansieringsmuligheder, især via de lokalt udnævnte kontaktpunkter, og udveksling af bedste praksis om navnlig uafhængige fagfællebedømmelser af forskningsforslag. Der vil blive gjort en indsats for at forbedre forbindelserne mellem partnerlandenes nationale forsknings- og uddannelsesnet og GEANT. Der vil i perioden 2012-2013 generelt blive gjort en indsats for at forberede udviklingen af et fælles videns- og innovationsrum,

6. GENNEMFØRELSE AF MÅLSÆTNINGERNE FOR DET ØSTLIGE PARTNERSKAB - SAMARBEJDE MED ANDRE INTERESSEPARTER

Der er i forbindelse med det østlige partnerskab lagt stor vægt på at inddrage alle dele af samfundet.

Civilsamfundsforummet blev etableret i 2009 for at lette civilsamfundsorganisationers inddragelse i gennemførelsen af partnerskabet. EU-medlemsstaterne og de østeuropæiske partnerlande har anerkendt dets betydning, hvilket afspejles af beslutningen om at invitere repræsentanter fra civilsamfundsforummet til at deltage i de fire multilaterale platforme under det østlige partnerskab på permanent basis. Forummets strategi, som blev vedtaget på dets årsmøde i Poznan (november 2011), vil være med til at målrette civilsamfundets bidrag til partnerskabets arbejde. Der er etableret nationale platforme under civilsamfundsforummet, og

de vil bidrage til debatten på nationalt plan om det østlige partnerskabs mål i partnerlandene. For at øge støtten til civilsamfundsorganisationer i EU's nabolande blev der i september 2011 oprettet en ny **naboskabsfacilitet vedrørende civilsamfundet**, som dækker hele naboskabsområdet og har et startbudget på 26 mio. EUR for 2011. Der er budgetteret med tilsvarende bevillinger for 2012 og 2013. Desuden vedtog EU's Ministerråd i december 2011 hovedprincipperne for etableringen af den europæiske **demokratifond**. Demokratifonden, der som udgangspunkt, men ikke udelukkende, vil have fokus på EU's nabolande, vil bidrage med ekstra støtte til organisationer, der beskæftiger sig med demokratiske spørgsmål i regionen. **Det Europæiske Økonomiske og Sociale Råd (Ecosoc)** spiller en vigtig rolle og bidrager til dialogen med civilsamfundet i EU's østlige nabolande. Det er også med til at styrke dialogen med arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger. Det er endvidere planen at indføre fremme af regelmæssige møder mellem repræsentanterne for EU's civilsamfund og civilsamfundet i partnerlandene i de associeringsaftaler, som i øjeblikket er til forhandling.

Den Parlamentariske Forsamling Euronest, som blev oprettet i maj 2011, giver parlamentsmedlemmer fra partnerlandene mulighed for at mødes med medlemmer af Europa-Parlamentet. Den er med til at styrke, udvikle og synliggøre det østlige partnerskab, og det er den institution, som er ansvarlig for parlamentarisk konsultation, tilsyn og kontrol under partnerskabet. Euronest har siden oprettelsen iværksat en række tiltag, der skal strømline den parlamentariske debat om dagsordenen for det østlige partnerskab.

Konferencen af regionale og lokale myndigheder (CORLEAP), som blev oprettet i september 2011, danner grundlag for partnerskabets regionale dimension. Hvis CORLEAP videreudvikles, vil det være med til at skabe en bedre forbindelse mellem de nationale myndigheder og borgerne i tråd med målsætningerne for det østlige partnerskab.

Det østlige partnerskabs erhvervsforum, som blev lanceret i Sopot i september 2011, giver erhvervslivet i EU og partnerlandene mulighed for at udvikle forummet yderligere, især nu, hvor forhandlingerne om vidtgående og brede frihandelsområder er afsluttet med ét partnerland og er indledt med andre.

Det østlige partnerskab drager fordel af ekspertisen i **Europarådet**, som gennemfører **Europarådets facilitet for det østlige partnerskab**, der er finansieret af EU.

For at støtte forsvarlige politiske reformer og bidrage til gennemførelsen af store infrastrukturprojekter, der forbinder de østeuropæiske partnerlande med EU, sætte gang i udviklingen og løse vigtige energi-, miljø- og transportmæssige udfordringer hjælper **EIB** og andre regionale og nationale udviklingsbanker såsom **EBRD** med at finde ekstra finansiering til støtte for vækst og jobskabelse.

Det østlige partnerskab samler partnertredjelande og internationale finansieringsinstitutioner i en **informations- og koordinationsgruppe** med henblik på udveksling af oplysninger om det østlige partnerskab og fremme af donorkoordinering.

7. KONTROL MED KØREPLANENS GENNEMFØRELSE

Det er meningen, at køreplanen skal fungere som et praktisk redskab til kontrol og vurdering af fremskridtene under det østlige partnerskab. Der er tale om en enkelt række dokumenter, som er henvendt til såvel EU-medlemsstaterne som de østeuropæiske partnerlande, og som skitserer de fælles vedtagne målsætninger, de nødvendige politiske skridt, som partnerlandene

skal tage, den støtte, som EU yder med henblik på gennemførelsen af disse skridt, og de forventede resultater. Køreplanen beskriver altså de foranstaltninger, der er nødvendige for at opnå konkrete fremskridt inden efteråret 2013.

EU og partnerlandene får mulighed for sammen at vurdere de fremskridt, der er gjort for at gennemføre målsætningerne for det østlige partnerskab, på årlige møder mellem det østlige partnerskabs udenrigsministre. De uformelle østpartnerskabsdialoger, som skal afholdes to gange om året på ministerplan, vil også give lejlighed til at udveksle synspunkter om køreplanens gennemførelse og til at tage fat på sektorspecifikke problemstillinger.

I erklæringen fra topmødet i Warszawa får civilsamfundet mandat til at deltage i tiltag til støtte for demokrati, bæredygtig socioøkonomisk udvikling, god forvaltningsskik og retsstatsprincippet. Det forventes, at civilsamfundet letter partnerlandenes omstillingsproces ved at kræve reformer og udbrede det østlige partnerskabs værdier.

Civilsamfundets bidrag er også afgørende for kontrollen med gennemførelsen af partnerskabet og for reformtempoet i partnerlandene i kraft af dets årlige vurderingsrapporter.

Civilsamfundsforummet og dets nationale platforme (med hvem samarbejdet vil blive styrket yderligere gennem den strukturerede dialog, som EU-delegationerne allerede har indledt) samt Den Parlamentariske Forsamling Euronest og CORLEAP forventes at spille en større rolle i forbindelse med opfyldelsen af partnerskabets mål og kontrollen med køreplanens gennemførelse.

For at støtte kontrollen med gennemførelsen af målsætningerne for det østlige partnerskab vil der blive gjort en indsats for at gøre aktiviteterne under det østlige partnerskab mere synlige.

8. OPFØLGNING

I forbindelse med køreplanens udarbejdelse blev der taget hensyn til forslag, som EU-medlemsstaterne, de østeuropæiske partnerlande og repræsentanter fra civilsamfundet havde fremsat under en række høringer.

Det forventes på grundlag af denne fælles indsats, at køreplanen vil blive et effektivt og dynamisk redskab, som kan bidrage til opfyldelsen af målsætningerne for det østlige partnerskab.

Når den højtstående repræsentant og Europa-Kommissionen i maj 2012 har vedtaget køreplanen, vil den blive drøftet på det årlige møde mellem det østlige partnerskabs udenrigsministre, som skal finde sted i sommeren 2012.